

UPSEERIFILATELISTI

UPSEERIFILATELISTIEN ÄÄNENKANNATTAJA

55. vuosikerta

No 2 (122) 28.12.2012

Arvo Sohkanen

Suomen Ehiöfilatelistien ja Upseerifilatelistien yhteisessä kokouksessa 11.12.2012 oli koonnuttu pikkujoulutunnelmissa Postitalon ravintolaan. Ehiöfilatelistit olivat järjestäneet tilaisuuteen myös muutakin ohjelmaa, josta kiitokset erityisesti Kaj Hellmanille ja Kari Rahialalle.

Tämän lehden välissä on jäsenmaksun 2013 suorittamista varten tilisiirtolomake. Maksu pyydetään suorittamaan eräpäivänä. Yhdistyksen jäsenmaksuun ei sisälly Filatelisti-lehden tilaus. Filatelistiliitto laskuttaa sen.

Sisällys

Pääkirjoitus: Filateliassa on nyt tilaus uudistuksille, Timo Pokela	sivu	2
Historian havinaa	sivu	3
Joulutunnelmissa, Kaarlo Hirvikoski	sivu	4
Mersusta Mikkiin, Harri H. Jäppinen	sivu	8
Puheenjohtajan vaihdos Upseerifilatelisteissa, Kai Varsio	sivu	11
Kerhotoimintaa: Syyskausi 2012, Arvo Sohkanen	sivu	12
Kirja-arvostelu: Yleismerkit 1930, Arvo Sohkanen	sivu	14
In memoriam Otto Rannala	sivu	14
Postimerkkiuutisia	sivu	15
Kevätkauden 2013 kerhoillat, UF:n hallitus ja virkailijat 2013	sivu	16

Timo Pokela

Filateliassa on nyt tilaus uudistuksille

Kun kirjoitan tätä puheenjohtajan pääkirjoitusta runsas viikko Upseerifilatelitit r.y:n vaalikokouksen jälkeen seuran uutena puheenjohtajana, en malta olla kommentoimatta jälleen ties monennenko kerran itsenäisyyspäivänä katsomaani vanhaa kunnan Tuntemattomta sotilasta. Nyt lukija saattaa ihmetellä, että mitä yhteistä on sodalla, Tuntemattomalla sotilaalla ja filatelialla. Upseerifilatelisteilla on paljonkin yhteistä, koska vuonna 1946 perustetun yhdistyksemme perustajat olivat lähes kaikki sodan käyneitä upseereita ja seuran lähtökohta ja toiminta-ajatus perustui yhteiseen harrastukseen filateliaan. Toki tähän lähtökohtaan oli vaikuttamassa myöskin mahdollisuus saada käyttöön silloisen kokouspaikan Katajanokan kasinon pepeat tilat.

Mutta on olemassa muitakin yhtymäkohtia Tuntemattoman sotilaan ja filatelian välillä. Tällä kertaa katsoin elokuvaa erityisesti siitä näkökulmasta, että ketkä elokuvan henkilöistä olivat tämän kyseisen Väinö Linnan kuvaaman joukkueen todelliset johtajat ja mikä oli kunkin henkilön rooli aina tilanteen mukaan. Kaikki elokuvan nähneet sanovat oitis, että vänrikki Koskela ja Rokka ovat ylitse muiden. Aliupseereista Hietasella, Lehdolla, Lahtisella, Rokalla ja sotamiehillä oli kullakin oma roolinsa. Etenkin sotamies Vanhalan tilanteeseen sopivat humoristiset sutkautukset saivat ikävätkin asiat muuttamaan positiivisiksi.

Kun runsaat kaksi vuotta sitten palasin varmasti viidentoista vuoden hiljaiselon jälkeen filateliiaharrastukseen takaisin, totesin koko filateliakentässä vallitsevan jonkin ihmeellisen väsymyksen tilan, jossa hauskuus puuttuu.

En voinut välttyä ajatukselta, että miten tällainen mukava harrastus todella on voinut joutua tällaiseen tilaan. Onko niin, että keräilijäkunnan ikääntyminen on tähän syynä vai onko taustalla pitkän ajan sisällä tapahtunut kehitys, joka on johdantanut tähän filatelian alennustilaan. Aivan varmasti keräilijöiden ikääntyminen on passivoanut keräilijöitä kaikin eri tavoin. Näihin filatelian taustalla oleviin asioihin meidän kaikkien täytyy puuttua.

Tuntuu siltä, että kerhot ja Suomen Filatelistiiliitto elävät omaa elämäänsä ja kerhoilla ja liitolla ei ole yhteisiä tavoitteita tämän yhteisen mukavan harrastuksen kehittämiseksi. Joka taholla me voimme katsoa peiliin ja esittää kysymyksen, että mitä minä olen tehnyt tämän tilanteen parantamiseksi, sillä parannettavaa tuntuu olevan. Ei nämä ongelmat niin ylitsepääsemättömiä ole, ettemmekö me yhdessä tekemällä näitä ongelmia saisi selvitettyä. Ovathan vanhempamme selvinneet Tuntemattoman sotilaan sotatilanteestakin.

Kaikille mukavaa filateelista kevättä 2013! ■

Upseerifilatelastien 10-vuotisjuhlakokous Katajanokan
Upseerikerholla 1956

Osanottajat ryhmäkuvassa. Alarivi: Jussi Nurmi, Ragnar Ingelius, Kalle Vaarnas, Toivo J. Kivilahti, Antti Helenius. Keskirivi: Niilo Rajanti, Matti Murole, Niilo Luostarinen, Esu Salimäki, Juhani Laipio, Osmo Juvela, Rafael Svinhufvud. Takarivi: Erkki Järvinen, Nils Meinander, Pentti Peltonen, Erkki Vainikka, Urho Toppinen, Juhani Hämäläinen, Raymond Harno.

UPSEERIFILATELISTI

No 2 (122) 28.12.2012

UPSEERIFILATELISTIN TOIMITUS

Päätoimittaja

Timo Pokela

Torivoudintie 1 B 16, 00640 Helsinki, puh. 045 127 6664,
timo_pokela@hotmail.com

Toimitus

Kaarlo Hirvikoski

Mestarintie 10 A 1, 00640 Helsinki, puh. (09) 757 0061,
050 566 6233, kaarlo.hirvikoski@elisanet.fi

Arvo Sohkanen

Kisatie 5 D, 00720 Helsinki, puh. 0400 754 674,
arvo.sohkanen@saunalahti.fi

Tapani Talari

Kuusmiehenpolku 10 E, 00670 Helsinki, puh. 050 322 4577,
tapani.talari@kolumbus.fi

Taitto

Arvo Sohkanen

Paino

Sokkeli Oy, Kalevankatu 20, 00100 Helsinki

Kaarlo Hirvikoski

Joulutunnelmissa

Esitelmä Upseerifilatelisti-lehteen 1.12.2012

Tämän harrasteemme voi mielestäni joskus ottaa vähän kevyemmin ja yhdistää sitä ympäröivään maailmaan, esimerkiksi joulun aikaan tekemällä itselle jouluaiheisen kokoelman ja jos se onnistuu, sen voi näyttää kavereillekin tai vaikka panna ihan näyttelyyn kaiken kansan ihasteltavaksi.

Asian kirkastamiseksi käyn lyhyesti läpi tätä ajatustani virallisten näyttelysääntöjen pohjalta, minkä jokainen innokas tulkitkoon omalla tavallaan. Tilanpuutteen vuoksi kuva-aineisto jää niukaksi.

Perinteinen filatelia

Perinteinen filatelia keskittyy postimerkkeihin, niiden valmistukseen ja käyttöön. Joulufilatelian perinteinen kokoelma olisi mielestäni kiva laatia jonkin maan tai useamman maan varsinaisista joulumerkeistä, jollaisia esimerkiksi Suomessa on ilmestynyt säännöllisesti ainakin vuodesta 1973 alkaen. Monissa muissa maissa tilanne on samantapainen. Joulumerkeistä voi kokoelmassa halutessaan tutkia mahdollisia kuvakevirheitä, siirtymiä, hammasteita, kenties liimoite-eroja, tutkittavaa varmaan niistäkin löytyy. Lisäksi kunnan kokoelma esittelee samat merkit käytettyinä kulkeneella kohteella yksin

ja lisämerkein ja myöhäiskäyttöinä, siis myös muussa kuin joulupostissa käytettyinä.

Ehiöt

Jouluehiöistä ei taida ainakaan yhden maan osalta saada enempää kuin yhden kehyksen kokoelman, joten sen voi mielestäni käsitellä myös perinteisen kokoelman osana. Kokoelma tehdään kuitenkin samoin periaattein kuin edellinen. Katso kuva seuraavalla sivulla.

Postihistoria

Postihistoriakokoelmaan näen kaksi mahdollisuutta: taksakokoelma tai leimakokoelma. Taksakokoelmassa esittäisin vanhemmilla ajoilta lähetyksiä kunkin aikakauden taksoin eli periaatteessa painotuotetaksuja joulukorteilla. Sellainen on tietysti tylsän oloista, mutta mukavaa tutkittavaa kuitenkin. Sittenmin meille on tullut joulupostimerkkien myötä joulun ajalle alennettu ns. joulutaksa, josta saa jo vaihtelevampaa tulostetta. Taksat löytyvät postin kiertokirjeistä ja kotiin lähetetyistä tiedotteista. Sellaiseen kokoelmaan tulee tietysti alennusaikainen ja varhaisempi ja myöhäisempi kalliimpi lähetys.

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta*

**PAR AVION
LENTOPOSTI
FLYGPOST**

6 433300 202104

Jaana Aalto
15 319

PRINTED IN FINLAND BY PAPERITAIDE

SPR 1993 FRK. OVH 6.50

Leimakokoelmaan on olemassa myös paljon materiaalia. Sellaiseksi käyvät ennen kaikkea ns. jouluviestilliset eli jouluaiheiset koneleimat, Helsingin joulukadun leimat, pääpostin joulupostileimat, Joulupukinmaan leimat, joulumerkkien ensimmäisen leimat jne. ja tämä vain Suomesta. Esimerkiksi "Lähetä joulupostisi ajoissa" esiintyy monen maan leimastossa, tosin eri kielillä. Mielestäni eri maita voi tällaisessa jutussa käsitellä yhdessä. Monista leimoista löytyy myös variaatioita.

**JULEPOST
BØR
LEVERES INN
I GOD TID**

GLORIA IN EXCELSIS DEO
ET IN TERRA PAX HOMINIBUS
BONAE VOLUNTATIS

Aihefilatelialia

Mielestäni tämä ja seuraava kohta ovat juuri niitä kokoelmaluokkia, joissa pääsemme mylläämään mielemme mukaan. Aihefilatelialahan voi käyttää kertomuksensa tueksi kaikkea edellä olevaa ja jos olen oikein ymmärtänyt, myös merkkirakien reunakuvia ja ehiöiden sivukuvia kohtuomäärin. Ainakin joulutähti esiintyy vesileimoissa.

Ja niitä aihekokoelman aiheita varmaan jokainen keksii vaikka kuinka paljon. Tulee ensiksi mieleen joulupukki ja tontut, joulu kotona, joulu merellä, joulu Karibialla, jouluruuat, joulukoristeet, joululaulut, joulun sanoma jne. Aihefilateliasahan käytetään mielellään puhtaita eli käyttämättömiä merkkejä, joten siitä tulisi kaunistakin katseltavaa.

Wz. 3
fünfstrahliger
Stern

Wz. 4
Sterne mehrfach

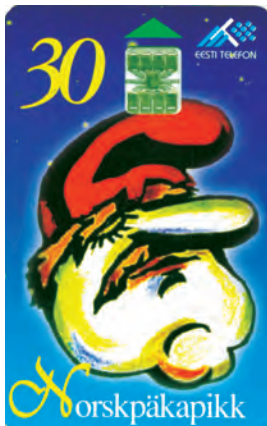
Avoin luokka eli kuten nyt sanotaan Avoin philatelialia

Tämä on samanlainen kokoelmaluokka kuin aihefilatelialia. Siinä saa vain lisäksi käyttää tarinan tukena lähes kaikenlaista ei-filateelista materiaalia, joka täydentää kertomusta. Mukaan sopivat siis erilaiset jouluiset kirjeensulkijat, tulitikkuetiketit, olutetiketit, joulujuhlan ruokalistas esimerkiksi kuvittamaan jouluateriaa kuvaavaa joulumerkkiä. Kokoelman aiheiksi sopivat ainakin samat kuin edellisessä luokassa.

Postikortit

Tämä on meidän filatelistien kannalta uusin tulokas. Joulukorteista luulisin saavan myös varsin kivan "aihekokoelman", onhan meillä kortteja niin Suomessa kuin muuallakin. Miltä tuntuisi omista joulukorteista tehdä kertomus vaikkapa juoneen "kuusenhaku, pystytys ja koristelu, jouluihla ja ruokailu, joulupukin tulo, sitten nuk-

kumaan ja aamulla kirkkoon, lopuksi katse vielä kirkolle ja sitten kotiin". Voi myös tehdä tutkielman siitä, kuinka eri kortti-taiteilijat kuvaavat joulupukkia ja tonttuja, joulun tunnelmaa ja maisemaa lintuineen ja oravineen ja kettuineen. Kunnon ko-koelmassa pitää vielä tutkia julkaisijat ja painotalot ja uusintapainokset jne.

Lopuksi

Käydäänkö tältä pohjalta toimeen ja vä-hän kilpaillaankin? Ainakin tulee aivoille töitä ja kuten ennen sanottiin "kessua palaa".

Hyvää uutta vuotta kaikille ■

Harri H. Jäppinen

Mersusta Mikkiin

Tiivistelmä Upseerifilatelastien kokouksessa 24.9.2012 pidetystä esitelmästä

Ilmavoimien silloinen komentaja Jarmo Lindberg esitelmöi Kouvolan kaupungintalolla lokakuussa 2009. Kuuntelin esitelmää eläkkeellä olevana Ilmavoimissa teknillisissä tehtävissä palvelleena. Sain hyvän kuvan sen ajan toiminnasta, strategiasta ja Ilmavoimien tehtävien kansainvälisestä laajentumisesta.

Sotien ajasta ja sen jälkeisistä tapahtumista hyvin useat Ilmavoimista julkaistut kirjat ja artikkelit kertovat ilmataisteluista ja lentäjistä. Kaikella kunnioituksella heitä kohtaan, mutta teknillisistä henkilöistä löytyy vain hajanaisia mainintoja. Ajattelin kirjoittaa muistelmaa tapahtumista, rauhanajan tekniikan henkilöstöstä ja heidän tehtävistään. Hyvät aiemukset siirtyvät, aika hoitaa menetelmällä, kunnes Kymenlaakson Ilmakillan muutamat jäsenet pyysivät minua kertomaan MiG-21 hävittäjäkoneista. Työnimellä kirjoitin noin 10 sivua, josta muokkasin Power Point -esityksen, jonka esitin Upseerifilatelastien kerhoillassa 24.9.2012.

Hakeuduin Ilmavoimiin vapaaehtoisena keväällä 1947 keskikoulun käytyäni. Niinä vuosina apumekaanikkokurssille hyväksyttiin koulu- ja työtodistusten perusteella. Matkustin 4.9.1947 Tikka-koskelle Lentorykmentti 4:ään saamaan alokaskoulutusta. Marraskuussa meidät komennettiin Ilmasotakoulun Teknilliseen Koulun apumekaanikkokurssille. Helmikuussa 1948 minut komennettiin joukko-osastoon. Palveluspaikakseni määrättiin Lentorykmentti 3. Elokuussa 1948 hain vapaata sotilasavustajan paikkaa ja jäin palvelukseen.

Kauhavalla Ilmavoimien Teknillisessä Koulussa alkoi 10 kuukauden pituinen

peruskurssi, jota kutsuimme mekaanikkokouluksi. Palvelin lentokonemekaanikkona Karjalan Lennoston Hävittäjälentolai-vueessa vuoteen 1955, josta pääsykokeet suoritettuani pääsin Mestarikurssille. Jälleen oli edessä 10 kuukauden kurssi vaativin ohjelmin. Ohjelman tarkoituksena oli antaa laajan lentotekniikan opetuksen ja käytännön harjoituksen lisäksi opetusoppia ja työpsykologiaa. Ilmavoimien sodan aikainen taktiikka ja tehtävät eivät selvinneet. Palvelin kurssin jälkeen mekaanikkona monien lentokonetyyppien kanssa ja monissa laivueen tehtävissä.

Kuvan luovutti Harri H. Jäppinen

Olavi Pusa säätää Mersun moottorin kierros lukua Utissa 1953 hallin platalla. Harri on oppipoikana.

Laivueemme siirrettiin Hämeen Lennostoon elokuussa 1958, jossa se käytännössä lopetettiin. Siirto vei minua ammatissa eteenpäin. Jouduin lentueeseen, johon saimme englantilaiset Gnat kevyet hävittäjät. Utissa palvellessani opiskelin englantia. Uudessa lentueessa kielitaidostani oli hyötyä, sillä pystyin lukemaan ja kääntämään ohjekirjoja. Välttävää kie-

litaito mahdollisti työmatkat Tanskaan useaan kertaan huolehtimaan välilaskujen huolloista Tanskan Aalborgissa. Näillä matkoilla ystävällisten tanskalaisten mekaanikojen kanssa pääsin tutustumaan yhdysvaltalaisiin hävittäjiin ja niiden koulutusjärjestelmiin, oppia ikä kaikki.

Piirtelin Laivueen teknillisen henkilöstön tehtäväkaavioita vastaamaan uudemman lentokaluston huoltoa. Vaikka lentolaite oli uusi, useista syistä pyrimme tekemään koneen rakenteeseen ja järjestelmiin muutoksia ja parannuksia. Uuden konetyypin kanssa se on tarpeellista ja pakollista. Me mekaanikot esitimme niitä ja monet esityksemme toteutettiin.

Päätin hakeutua Finnnairiin teknillisiin tehtäviin. Sain haastattelukutsun ja liput. Samanaikaisesti minulle tarjottiin sotilasvirkamiehen tointa velvollisuudella siirtyä Kauhavalle Teknilliseen Kouluun. Aloitin Koulussa opettajana kesäkuussa. Muutin myös perheeni elokuussa Kauhavalle ja sainme 112 m² asunon Koulun läheltä.

Opetin varusmieskursseille matematiikkaa ja muutamia lentoteknillisen huollon aineita.

Sain osallistua tulevien varusmieskursseille hakeutuvien haastatteluihin ja tehtävien valvontaan. Mestarikurssi 9 alkoi 1961. Opetin kurssilaisille koneteknillistä huoltoa, koneiden rakenteita ja jopa luennoin englanninkielestä. Tarkoituksena oli herättää kielen/kielten opiskelua mekaanikkojen piirissä. Luin Tarkastaja-kurssin pääsykoetta varten.

Kurssi alkoi lokakuussa 1962. Opetus tehtäväni jäi ja siirryin pulpettiin. Kurssista mainitsen, että se oli vaativa. Ohjelma oli laadittu Teknillisen Koulun ja Opiston ohjelmia myötäillen. Vietimme 18 kuukautta opiskellen korkeampaa matematiikkaa, fyysiikkaa, kemiaa, harjoituksia ja tutkimuksia Vaasan Teknillisessä Koulussa.

Tampereella meitä kouluttivat Valmetin asiantuntijat teknologiassa ja työstössä. Kurssin loppupuolella teimme tutustumiskierroksen useisiin eri alojen tehtaisiin ja Ilmavoimien Lennostoihin sekä varikoihin.

Sotilaskoulutuksessa saimme pienen paketin komppanian, pataljoonan ja hie-

man tietysti ryhmän tehtävistä ja johtamisesta. Varjopuolena oli jo silloin ja etenkin jälkeenpäin toimissani puute Ilmavoimien taktiikasta ja tukikohtatoiminnasta. Eikö niitä pidetty tarpeellisina tarkastaja- ja mestarikoulutuksessa?

Nyt on mielestäni sopiva paikka mainita myöhäisempi näkemykseni, ettei meillä ollut Ilmavoimia sanan varsinaisessa merkityksessä. Sekarotuisella kalustolla ja välineillä pystyimme kuitenkin antamaan ohjaajille kansainvälisesti tasokkaan taidon ja saimme teknillisen henkilöstön nopeasti sopeutumaan uusiin kalustoihin ja tehtäviin.

Tarkastajakurssin päätyttyä saimme Kouluun Ilmavoimien Esikunnasta kasanoman, joka käski minut siirrettäväksi Karjalan Lennostoon 1.6.1964. Ilmoittauduin Lennoston komentajalle ja HävLLV 31:n komentajalle. Se oli kokonaan uusi paikka ja tehtävänä konetarkastaja.

Minulla ei ollut neuvostoliittolaisille koneille tyyppikoulutusta, enkä sitä aikunut edes hankkia alkukuukausina tai -vuotena, sillä laivueen tekniikassa ja toiminnassa oli paljon perehtymistä. Etsin oikeaa suuntaa laivueen komentaja tukenani. Seurasin tekniikan toimintaa, keskustelin mestareiden ja mekaanikkojen kanssa tyyppikohtaisista tehtävistä, huolloista ja korjauksista. Yllättävän hyvin sain tuntuman toimintaan kahden lentueen ja Korjaamon kanssa.

Puutuin Korjaamon ja samalla Lennoston organisaatioon. Jo Hämeen Lennoston aikaiset piirtelemäni kaaviot selitin toiminnan selkeyttämiseksi huoltojen ja tarkastusten kesken.

Korjaamolle perustettiin Tarkastamo, joka sittemmin siirtyi Lennoston Insinöörin alaisuuteen.

Uusien menetelmien sisäänajo ja vanhojen toimintojen muuttaminen oli ja on edelleen vaikeaa.

Ilmavoimien Esikunnasta Operatiiviseen toimistoon tuli käsky Laivueen Teknillisen henkilöstön toiminnallisten kaavioiden tarkastamisesta. Sain tehtävän mestarin kanssa. Hän luovutti heti. Mestareiden koulutukseen ei ollut sellai-

nen kuulunut. En muutamassa päivässä pystynyt mitään muuttamaan, joten jätin sen sikseen. Monien kokemusten kautta sanoin eversti Nykäselle, ettei minulla ollut tarpeeksi valtaa ja vastuuta. Komentaja sanoi: "Voit ottaa niin paljon valtaa kuin rahkeesi kestävät". Otin.

Mestarikursseilta valmistui nuoria mekaanikkoja, joille ei ollut koulutusta vastaavia tehtäviä. Määräsin ylikersantin Plattakypiksi johtamaan apumekaanikoista koostuvaa FM-koneiden käyttöhuollon ryhmää ja hallipäälliköksi mestarikoulutetun yliväepelin. Huoltoryhmän johtajaksi määräsin ansioituneita ja vanhempia mekaanikkoja. MU-koneilla säilytiin vastaava mekaanikko -järjestelmän. Kukaan ei muutoksia Laivueen tasolta vastustanut.

Lentotoiminnan järjestelyn ei pitänyt kuulua tehtäviini. Puutuin kuitenkin siihen. Laadin lentojen ja huoltojen kaavion. Aina oli lentokuntoisia koneita ja muutamia huollossa. Molempien kuormitus pysyi ja Lentueen päällikkö ymmärsi asian. MU-koneiden huolto-ohjekirjan silppusimme ja muutimme sen vastamaan suomalaista tarvetta ja käytäntöä. Toimin Laivueen konetarkastajana vuodesta 1964 syksyyn 1970. Vuosiin sisältyi

monia lyhyessä esityksessä mainitsemattomia tehtäviä.

Minut siirrettiin Korjaamolle lentokonejaoksen päälliköksi. Sama tahti jatkui. Tehostin toimintaa monin tavoin. Menin huoltoihin mukaan mekaanikoksi oppimaan MG-tekniikkaa ja huollettavuutta. Minulla ei ollut mahdollisuuksia puuttua muihin jaoksiin. Oman jaokseni mylläsin. Jaoin mekaanikot neljän mestarin komentoon. Nopeutin huoltoja opettamalla mestarin ja mekaanikkoja ajamaan läpi huollon tarkastukset niin, ettei monen erillisen mekaanikon tarvinnut odottaa vuoroaan. Teetin huoltoja urakalla = aamuksi valmiiksi. Sain yhteistyön toimimaan. Eri alojen mekaanikot pystyivät toimimaan toistensa alueilla. Tarkastajan kanssa silppusimme MG-koneiden huolto-ohjeet ja liimasimme ja monistimme uudet. Huollot nopeutuivat ja vahingot vähenivät.

Siirryin takaisin Laivueeseen 1977. Toimissani koin vaikeuksia. Yritin järjestää käyttöhuollon taistelutilannetta vastaavaksi. Esityksessäni näytin kuvan MG:stä, jossa ryhmä tarkasti konetta. Valmistelu seuraavaan tehtävään kesti alle 10 minuuttia. Laadin kaaviot MG-koneille taulukot huolloista ja lentotoiminnasta, kuten harjoituskoneille aikaisemminkin. ➔

Reserviläisryhmä valmistelee Mikkiä taistelulentäälle maantietukikohdassa.

Kuvan luovutti Harri H. Jäppinen

Puheenjohtajan vaihdos Upseerifilatelisteissa 3.12.2012

Upseerifilatelitit r.y. on yksi Suomen vanhimmista valtakunnallisista postimerkkikerhoista. Jäsenistöömme on kuullut lukuisia arvostettuja filatelisteja. Jäsenemme ovat saavuttaneet kunniaa ja mainetta. Meillä on tai on ollut erinomaisia alan peruskirjallisuuden tuottajia, tuomareita moneen luokkaan ja keräilijöitä lukuisilta erikoisaloilta. Tunnustusta on saatu kotimaassa ja ulkomailla. Maailmannäyttelyissä jäsenemme ovat menestyneet parhaiten palkittuina monissa luokissa. Vuosikymmenien kuluessa mitali- ja kunniamainintalista on kasvanut erittäin merkittäväksi verrattuna minkä tahansa kotimaisen kerhon saavutuksiin. Kerhomme mitalilistan päivittäminen on yksi kunnianosoitus edesmenneille ja todennäköisesti mielihyvää nostava myös nykyisille jäsenillemme. Tämä työ on pieni haaste lähitulevaisuudelle. Lähempi tarkastelu paljastaa kuitenkin meidänkin kerholle isompiakin haasteita. Kerhomme aktiivisimmista vuosista on kulunut jo jonkin aikaa. Omia kerhonäyttelyitä emme ole järjestäneet sitten 1990-luvun. Keski-ikäemme on pysynyt edelleen korkeana – toisaalta yleisesti ottaen syytkin ovat tiedossa. Keski-ikä laskee vain uusien edes vähän nuorempien jäsenten mukaan saamisella, mutta miten?

Maineikkaan postimerkkikerhomme puheenjohtajana katson olevani osittain vastuussa toimintamme taantumisesta. Toisaalta Suomessa viisastenkiveä on etsitty myös muiden kerhojen toimesta jo

Arvo Sohkanen

Uusi puheenjohtaja Timo Pokela vastaanottaa tehtävän väistyvältä puheenjohtajalta Kai Varsiolta.

vuosia. Kuitenkin jossain päin maailmaa postimerkkeilyllä menee hyvin. Synnä rintamavastuun väistämiseen tai siirtymiseen helpompaan reservijoukkoon eivät ole kuitenkaan edellä mainitut haasteet, vaan vieläkin haasteellisemmaksi kokemani henkilökohtaiset työni, jotka on osaltani saatava lähivuosina valmiiksi. Eli "jos ei nyt, niin ei koskaan" on hyvä hokema tilanteeseeni, jossa "tasajako ei ole taktiikkaa", vaan minun on keskitettävä hetkeksi parhaat voimani mahdollisimman hyvän lopputuloksen aikaan saamiseksi "kotirintamalla". Onneksi seuraajakseni on lupautunut pitkäaikainen ja jo toisen polven upseerifilatelisti, jonka johdossa meidän kaikkien on hyvä toimia ja viedä harrastustamme eteenpäin.

Yhteistyöstä kiittäen, mutta mukana edelleen seuraten

Kai Varsio

Suurimman tehtävän omasta mielestäni tein Laivueessa ja myöhemmin Esikunnassamme erikoistehtävissä. Neuvostoliitto panosti kaikessa toimivaan sotakoneistoon. Laivueen tarvitsemat huoltokalustot, kuljetusvälineet ja varaosat toimitettiin "Apteekkina" kaupan yhteydessä. Meillä oli jo Ilmavoimat. Samalla meitä voitiin käyttää puskurina ja apuna tarpeen vaatiessa.

Jouduin 1960-luvulla johtamaan Lentokenttäkomppanian mekaanikkoja. Se oli minulle huono kokemus ja myös reserviläisille. Päätin parantaa reservin tasoa. Kiersin aseteknikon ja op-toimiston aliupseerin kanssa kaikki vastuualueemme piirit. Sijoitimme mekaanikot sekä huollon ja kuljetuksen henkilöt oikeille paikoilleen taitojen ja johtajaominaisuuksien perusteella ja koulutimme ryhmänjohtajia erikseen pienryhmissä. ■

Syyskausi 2012

Syksyn ensimmäinen kokous pidettiin 10.9. uusissa tiloissa Töölössä. Odotukset olivat korkealla sen suhteen, että arveltiin useamman kuin kahdeksan osanottajan saapuvan paikalle. Olihan kyseessä tavallaan uuden kokoustilan "korokkaaminen". Kokouksen aluksi käsiteltiin tilaan liittyviä avaus- ja sulkemisasiota. Sihteerimme Sakari Vehviläinen ilmoittautui avaus-toimenpiteiden hoitajaksi. Tapani Talarin saatua tietokoneensa ja seinänäytön toimimaan yhdessä, saimme nähdä ja kuulla kokoustilojen historiikkia sekä rakennuksen valmistumiseen liittyviä asioita. Esielmän päätyttyä pohdiskeltiin myös kotisivujen hankkimista yhdistykselle, koska arveltiin niiden auttavan jonkin verran yhdistykseemme näkyvyyttä julkisuudessa.

Syyskuun toiseen kokoukseen 24.9. oli saapunut vain seitsemän jäsentämme. Kokouksen aluksi keskusteltiin mm. yhdistyksen kotisivuista ja ne sovittiinkin tehtäväksi. Sakari Vehviläinen ilmoitti yhden upseerin luopuvan jäsenyydestä, joten vähennystä tapahtuu yhdistykseemme jäsenkunnassa. Kouvolan mies, jäsenemme Harri Jäppinen, oli saapunut iloksemme pitämään esitelmää "Mersusta Mikkiin" eli elämästään lennoston huoltojoukoissa kyseisten koneiden aikana. Hän oli koonnut varsin mittavan esityksen aiheesta. Omien sanojensa mukaan hän oli joutunut milloin mihinkin tehtävään, eikä vastaan paneminen auttanut mitään. Eläkkeelle hän kumminkin pääsi kunniallisesti. Esitelmä sai raikuvat suosionosoitukset.

Lokakuun ensimmäiseen kokoukseen 8.10. oli saapunut paikalle kahdeksan henkilöä ja lisäksi Jari Majander Aihefilatelisteista. Kokouksen aluksi puheenjohtaja luki suruviestin. Yhdistykseemme jäsen Otto Rannala oli poistunut joukostamme 17.9. Vietimme hiljaisen hetken hänen muistokseen. Esielmän pitäjä Eero Hellsten ei päässyt paikalle sairastumisen vuoksi, joten keskustelimme Filatelisti-

liiton sekä yhdistyksemme toiminnasta. Totesimme, että Filatelistiliitolta puuttuu visio tulevaisuudesta, emmekä näin ollen voineet ottaa kantaa tulevaisuuden toimintaan. Herätettiin keskustelua siitä, että pyytäisimme Filatelistiliiton edustajaa selvittämään visiota. Keskustelimme myös siitä, että nuorisoa ei kiinnosta filatelia, ja pitäisi luoda toimenpiteitä ns. keskiluokan kiinnostumisesta filateelisiin harrastuksiin. Oman yhdistyksemme kohdalla emme löytäneet vielä ratkaisua jäsenkantamme lisäämiseen. Tilaisuus päättyi arpajaisiin.

Lokakuun toiseen kokoukseen 22.10. oli paikalle saapunut harvinaisen pieni joukko, nimittäin kuusi jäsentämme. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan poissa ollessa sihteeri johdatteli kokouksen kulkua. Koska puheenjohtajisto ei ollut paikalla, ei voitu käsitellä enempiä asioita, joten puheenvuoro siirtyi esitelmöitsijä Kari Rahialalle. Rahialan ajan-kohtaiselvelytyksissä sai ensin kyytiä Liiton rahatilanne, joka tunnetusti on huonossa hapessa, kuten esitelmöitsijäkin vahvisti. Esitelmöitsijä kertoi vielä: Postimerkkimesut täyttävät 30 vuotta, näyttelysääntöjen moninaisuuksista, soutuaretoista Turusta Ruotsin puolelle, resiinamatkasta Turusta Helsinkiin ja lopuksi vielä muutama sana Mannerheimista. Näitä saimme kuulla tällä kertaa Rahialan ehtymättömästä juttuvarestosta.

Marraskuun ensimmäisessä kokouksessa 5.11. ei osanottajamäärä noussut edellisestä kokouksesta, nimittäin paikalle saapui vain kuusi jäsentä. Kokouksen alussa käsiteltiin ylimalkaisesti yhdistyksen kotisivujen sisältöä. Asiaan enempi perehtymättä kotisivujen sisältö hyväksyttiin. Esitelmöitsijäksi oli tällä kertaa saapunut Jari Majander. Hänen esitelmänsä aiheena oli Filatelia ja Internet / "Tietokoneavusteinen filatelia". Hän oli koonnut varsin mittavan jutun tietokoneista, niiden oheislaitteista, tietokoneohjelmista, nettipalveluista ja hakukoneista. Vielä suurempi kokonaisuus oli Filateelisen materiaalin hankinta. Lopuksi hän mainitsi tärkeän

Kari Rahiala 22.10.

Jari Majander 5.11.

Pertti Järvimäki 19.11.

seikan: "Filatelia ei häviä koskaan". Esitelmän aikana esitettiin kommentteja ja kysymyksiä, joihin Jari Majander auliisti vastasi.

Marraskuun toiseen kokoukseen 19.11. oli saapunut taaskin vain kuusi jäsentämme. Syyskausi näyttää olevan enempi matkailukautta. Kokouksen alussa julkistettiin yhdistyksemme kotisivut. Alkupuheiden jälkeen keskityimme kuuntelemaan Pertti Järvimäen esitelmää maksimifilateliasta.

Maksimifilatelia poikkeaa normaalifilatelista siten, että maksimikortit tehdään itse ja ne eivät kulje postin kautta. Maksimifilatelisten aktiivijäsenmäärä yltää kumminkin yli 40 tällä hetkellä. Esitelmästä virisi runsaasti kysymyksiä, joihin saimme vastaukset.

Joulukuun ensimmäiseen eli vaalikokoukseen 3.12. oli saapunut seitsemän jäsentämme. Varsinaisen vaalikokouksen puheenjohtajaksi valittiin istuva puheenjohtaja Kai Varsio. Hän hoitelikin kokouksen läpi tyylikkäästi. Budjetti hyväksyttiin lähes sellaisenaan. Jäsenmaksu ei nousut. Ainoastaan Liiton osuus nousi kahdesta eurosta kolmeen euroon. Kokous valitsi tulevaan hallitukseen puheenjohtajaksi Timo Pokelan, varapuheenjohtajaksi Kaarlo Hirvikosken ja sihteeriksi Sakari Vehviläisen. Vaihdonjohtajaksi valittiin edelleen Arno Kullberg. Toiminnantarkastajaksi valittiin edelleen Alekski Vuorenmaa ja varalle Tapani Talari. Kokouksen lopuksi puheltiin kotisivuista. Kai Varsio esitti joitakin täsmennyksiä sisältöön. Ne toteutetaan seuraavassa päivityksessä. Lisäksi keskusteltiin yhdistyksemme ulospäin näkyvyydestä ja tunnettavuudesta lähinnä filatelisten joukossa ja miksei muidenkin. Erityistä huomiota kiinnitettiin siihen, ettei Filatelistiliitto saa kerholuetteloaan ajan tasalle.

Pikkujoulukokous 11.12. yhdessä Ehiöfilatelistien kanssa oli innostanut paikalle kuusi jäsentämme. Saman verran oli paikalla myös ehiöfilatelisteja sekä lisäksi Kaj Hellman, Kari Rahiala ja Jussi Tuori, jotka kuuluvat molempaan yhdistykseen. Osanottajia oli siis yhteensä 15 henkilöä. Kari Rahiala hoiteli kokouksen puheenjohtajuutta tunnetulla taidollaan. Ohjelmassa oli aluksi Rahialan laatima tietovisa, jonka voittajasta ei kumminkaan saatu täyttä selvyyttä. Tarjoilun jälkeen oli vuorossa Kaj Hellmanin järjestämä huutokauppa. Myytävänä oli etupäässä ehiöfilateliaa. Kauppa kävi kohtalaisesti. Tilaisuus oli erittäin onnistunut ja toivotusti tämä perinteinen joulukokous jatkuu tulevinakin vuosina. ■

Arvo Sohkanen

Kuvat: Arvo Sohkanen

Yleismerkit 1930

Postimerkkimessuilla 2012 julkistettiin Filatelistiiliiton kustantama ja Hannu Kaupin kirjoittama kirja Yleismerkit 1930. Aiemminhan julkaistiin kirja Yleismerkit 1975 käsikirja, jonka kustansi Suomen Filateliapalvelu. Näistä Yleismerkit 1930 on huomattavasti laajempi teos, ainakin kooltaan.

Kun ryhdytään näinkin mittavan teoksen julkaisemiseen, niin olettaisi että kiinnitettäisiin huomiota tässä tapauksessa varsin oleellisiin seikkoihin. Ensimmäkin merkien värit ovat täysin virheelliset. Punaiset, karmiinit ja violetit merkit näyttävät aivan likaisen ruskeilta. Muitakaan leijonamerkkejä ei hevin tunnista värin perusteella. Sen sijaan esimerkiksi Suomessa ilmestyvien postimerkkiluetteloiden (LaPe ja Norma) värit ovat likipitään kohdallaan. Olisikin olettanut käytettävän ammattitaitoista skannaajaa tai typografia, joka myös osaisi käsitellä kuvatiiedostoa. Toiseksi merkeistä puuttuvat oleellisia tietoina merkin suunnittelija/taiteilija/piirtäjä. Nyt nämä tiedot joudutaan hankkimaan muista lähteistä.

Graafista alaa enemmänkin tuntevana ihmettelen sitä, miksi tietokirjan tekijä yleensä ryhtyy itse taittamaan teostansa, eikä anna sitä ammattilaisen käsiin. Tulee sutta. Mainitsen vain muutamia seikkoja. Olisi varmasti ollut parempi taittaa julkaisu kaksipalstaisena, jolloin lukukelpoisuus olisi ollut parempi. Kappaleiden sisennykset saisivat olla maksimissaan puolen senttimetrin luokkaa. Tässä teoksessa käytetty lähes kahden senttimetrin sisennys suorastaan häiritsee kirjan lukemista. Tiedossani ei ole millä ohjelmalla teos on taitettu, mutta jo yksinkertaisenkin taitto-ohjelman ominaisuuksiin kuuluu nykyään automaattinen tavutus. Tavutusta ei ole käytetty ollenkaan ja sen seurauksena on liian paljon "hehtaarin" kokoisia sananvälejä. Sekin häiritsee luetavuutta. Kuvatekstien paikat pompivat

ja se lisää rauhattomuutta. Ajatus- ja tavuviivan käyttösäännöt eivät myöskään ole olleet hallinnassa. Lisäksi sivusta tulleen havainnon mukaan englannin kielessäkin olisi toivomisen varaa. Tietokirjoja käännettäessä eri kielille olisi hyvä käyttää ammattikäytäntöä ainakin kielen tarkistukseen. Nämä ovat räikeimmät epäkohdat kuvien epäkelvon skannaamisen lisäksi.

Luulisi kustantajankin intresseissä olevan hyvän kirjan tekeminen, eikä vain "kustantaminen". Se on tietysti rahakysymys, mutta kannattaisi.

Näistä puutteista huolimatta kirjalla on varmasti merkitystä filatelisteille.

Arvo Sohkanen

IN MEMORIAM

Syyskuussa 2012 tietoomme tuli suruviesti yhden jäsenemme poismenosta. Upseerifilatelitit jäävät kaipaamaan kunnioitettua ystäväämme lämpimin muistoin.

Otto Erik Rannala 1921–2012

Osastopäällikkö Otto Rannala (ltn res) menehtyi liki 91-vuotiaana 17.9.2012 Helsingissä. Otto Rannala oli syntynyt 19.9.1921 Kymissä. Hän liittyi jäseneksemme numerolla 298 vuonna 1988. Hänen filateliset keräilyalueensa olivat Suomi ja Ahvenanmaa leimattuina sekä postituoreina. Suomalaiset ensipäiväkuoret olivat myös hänen keräilykohteinaan.

Upseerifilatelistien kotisivut:
www.upseerifilatelitit.com
Tutustu.

Eläkeläinen osti kirpputorilta 2,5 milj. euron postimerkin

Kuva: Holm Röhner

Kuva: Wikipedia

Vasemmalla nyt löytynyt merkki. Oikealla New York Public Libraryn Benjamin K. Millerin kokoelmassa oleva Z Grill.

Saksalaiseläkeläinen tarttui Dresdenin kirpputorilla 20 euron tarjoukseen, jolla sai säkillisen sekalaisia postimerkkejä. Merkeistä yksi oli vuodelta 1868 peräisin oleva yhden sentin Benjamin Franklinia esittävä ns. Z Grill -merkki. Samanlaisia löytyy maailmasta vain kaksi muuta.

Bild-lehden mukaan Reinhold Hoffmann osti kirpputorilta paketin, jossa oli kaksi kiloa leimattuja postimerkkejä. Tutkittuaan postimerkkejä kotona keittiön pöydän ääressä, alkoi yksi merkeistä kiinnostaa 70-vuotiasta.

Hoffmann lueskeli aikansa postimerkkikatalogeja ja soitti sen jälkeen useille postimerkkiasiantuntijoille. Sen jälkeen postimerkki vietiin turvaan pankin tallelokeroon.

Merkin virallistamiseen tarvitaan vielä New Yorkissa toimivan Philatelic Foundationin sertifikaatti, jota ilman merkkiä ei saa myydä huutokauppakamareissa.

Postimerkin ulkonäkö on samanlainen kuin muissa 1 centin merkeissä, mutta se erottuu muista ns. "Z"-ristikkopainamallaan (Z Grill), joka muodostaa pieniä painaamia merkkiin. Ristikkopainaman tarkoituksena oli imeä leimasimen muste postimerkkiin niin, ettei merkkiä pystynyt pesemään ja käyttämään uudelleen.

Maailmasta löytyy kaksi samanlaista merkkiä. Toinen sijaitsee New Yorkin postimuseossa ja toisen omistaa kalifornia-lainen miljarööri.

600 euroa kuussa eläkettä saava Hoffmann sanoo Bildissä, ettei aio muuttaa suuresti elämäntyyliään. Hän aikoo lisäksi jakaa merkistä saatavaa rahaa kolmelle lapsenlapselleen.

Lähde: Yle Uutiset 2.11.2012, Wikipedia

Unohdetusta postilaatikosta löytyi vuosikymmeniä vanhaa postia

Birminghamin rautatieasemalla olevaa postilaatikkoa ei ollut tyhjennetty vuoden 1989 jälkeen. Unohdetusta postilaatikosta löytyi kirjeitä, kortteja ja muuta postia aina vuodelta 1989.

Birminghamin rautatieasemaa remontoivat työmiehet kokivat yllätyksen, kun he olivat siirtämässä asemalla olevaa postilaatikkoa rakennustöiden tieltä: laatikossa oli paksun tomukerroksen peittämiä kirjeitä, kortteja ja muuta postia aina vuodelta 1989. Asiasta kertoo The Telegraph -lehti.

Arvoitus on, miten Birminghamin postinkantajat ovat voineet unohtaa laatikon tyhjennyksen, sillä kaupungin rautatieasema on Englannin vilkkaimpia, ja unohdetun postilaatikon ohi on kulkenut tuhansia ihmisiä joka päivä.

Postilaatikko otettiin pois käytöstä aiemmin tänä vuonna, kun laatikkoa käyttäneet ihmiset valittivat sormiensa jäävän jumiin liian kapeaan luukkuun. Tämä ei kuitenkaan selitä sitä, miksi laatikkoa ei ollut tyhjennetty koskaan vuoden 1989 jälkeen ja miksi kukaan ei huomannut, että laatikko oli täynnä postia.

"Suoraan sanoen emme tienneet laatikon olemassaolosta mitään", tunnusti eräs paikallisen postin virkailija.

Britannian postilaitos yrittää nyt toimittaa laatikossa pölyntyneet kirjeet ja kortit oikeisiin osoitteisiinsa. Laatikosta löytyi mm. Yhdysvaltoihin ja Australiaan osoitettua postia.

Lähde: Yle 30.9.2012

OSTA ARPOJA.
Tue toimintaamme!

2013 KEVÄTKAUDEN KERHOILLAT, ESITELMÄT JA TAPAHTUMAT

Pvm Ohjelma

- 14.1. Esitelmä: Kari Rahiala; Ajankohtaista
- 28.1. Esitelmä: Jussi Tuori; Suomen itsenäisyys sata vuotta
- 11.2. Esitelmä: Ari Muhonen; Järjestäytyneen filatelian tulevaisuus
- 25.2. Esitelmä: Kari Rahiala; Vaasan mallin ehiöt
- 11.3. Esitelmä: Timo Pokela; Oulunkylän moni-ilmeinen historia
- 25.3. Upseerifilatelien vuosikokous
- 8.4. Esitelmä: Jorma Keturi; Filatelisti arkistojen syövereissä
- 22.4. Esitelmä: Jussi Kerppola; Postimaksukokoelma M30-merkein
- 6.5. Esitelmä: Kaarlo Hirvikoski; Petsamon postinkuljetus
- 20.5. Ohjelma avoinna

Kokoukset pidetään parittomien viikkojen maanantai-iltoina klo 16.00–18.00, Helsingissä MPY:n auditoriossa, Töölöntorinkatu 2. Sisäänkäynti on ravintolan viereisestä ovesta. Kartta on Upseerifilatelisti-lehdessä 1/2012 sivulla 11.

UPSEERIFILATELISTIT RY:N HALLITUS JA VIRKAILIJAT 2013

■ Puheenjohtaja **Timo Pokela**

Torivoudintie 1 B 16, 00640 Helsinki
puh. 045 127 6664

timo_pokela@hotmail.com

Vastuualue: johtaminen, yhdistyksen kehittäminen, ulkoiset suhteet, kerholehden päätoimittaja

■ Varapuheenjohtaja **Kaarlo Hirvikoski**

■ Sihteeri **Sakari Vehviläinen**

Teuvo Pakkalan tie 8 K 108, 00400 Helsinki
puh. (09) 587 8796, 040 503 6404
sakari.vehvilainen@elisanet.fi

Vastuualue: kokouspöytäkirjat, kirjeenvaihto,

toimintakertomus, jäsenmatrikkelin ylläpito, kerholehden postitus

■ Rahastonhoitaja **Kaarlo Hirvikoski**

Mestarintie 10 A 1, 00640 Helsinki
puh. (09) 757 0061, 050 566 6233
kaarlo.hirvikoski@elisanet.fi

Vastuualue: kassan hoito, kirjanpito, yhdistysmaksujen periminen, tulo- ja menoarvio

■ Vaihdonjohtaja **Arno Kullberg**

Vänrikki Stoolin katu 8 A 1, 00100 Helsinki
puh. 050 359 8968

Vastuualue: vaihtotoiminta ja huutokauppa